

Rehabilitering, genoptræning og vedligeholdende træning i hjemmeplejen og på plejecentre

Kender du servicelovens krav om
rehabilitering, genoptræning
og vedligeholdelses-
træning?

1. udgave, december 2021

Indholdsfortegnelse

Introduktion	3
Rehabilitering § 83 a.....	4
Genoptræning § 86, stk. 1	5
Vedligeholdelsestræning § 86, stk. 2	6
Tjekliste	7

Introduktion

Kender du servicelovens krav om rehabilitering, genoptræning og vedligeholdelsestræning?

Rehabilitering, genoptræning og vedligeholdelsestræning spiller en stor rolle i ældre borgeres mulighed for selvbestemmelse og ikke mindst livskvalitet. Det gør det, fordi borgernes evne til at klare sig selv har indflydelse på deres muligheder i hverdagslivet, for eksempel at gå ud at handle eller tage tøj på.

Med den rette indsats kan nogle borgere blive mere selvhjulpne og uafhængige. På den måde kan borgerne selv være med til at bestemme, hvornår hverdagens aktiviteter skal foregå, så det passer ind i deres dagligdag.

Kontakt til kommunen

Som leder eller medarbejder i hjemmeplejen eller på et plejecenter kan du hjælpe borgeren med at kontakte kommunen og bede om en vurdering af et rehabiliterings- eller træningsforløb efter serviceloven. Borgeren skal i så vid udstrækning som muligt inddrages i at fastsætte mål for eget rehabiliterings- eller træningsforløb.

Derudover har hjemmeplejen eller plejecentret pligt til på egen foranledning at kontakte kommunen, hvis borgerens funktionsniveau ændrer sig.

Lovgivning

Krav om rehabilitering, genoptræning og vedligeholdelsestræning er beskrevet i servicelovens § 83 a og § 86, stk. 1, og stk. 2.

Rehabilitering § 83 a

Kommunen skal tilbyde borgere med nedsat funktionsevne et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb, hvis det kan forbedre borgerens funktionsevne – og dermed nedsætte behovet for hjælp, omsorg og pleje.

Et rehabiliteringsforløb skal være baseret på en individuel, helhedsorienteret og tværfaglig vurdering af borgerens samlede situation: Den fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.

Forløbet skal tage udgangspunkt i borgernes egne mål. Hjælpen og støtten skal løbende tilpasses udviklingen i borgernes rehabiliteringsforløb.

Genoptræning § 86, stk. 1

Kommunen skal tilbyde relevante borgere genoptræning, så de igen kan klare ting i hverdagen, som de tidligere har kunnet. Det kan være i situationer, hvor en borger for eksempel er blevet svækket af influenza eller faldulykker, så vedkommende har fået nedsat eller ændret sin funktionsevne. Formålet med træningen er altså at få borgeren op på samme funktionsniveau som tidligere – eller det bedst mulige niveau.

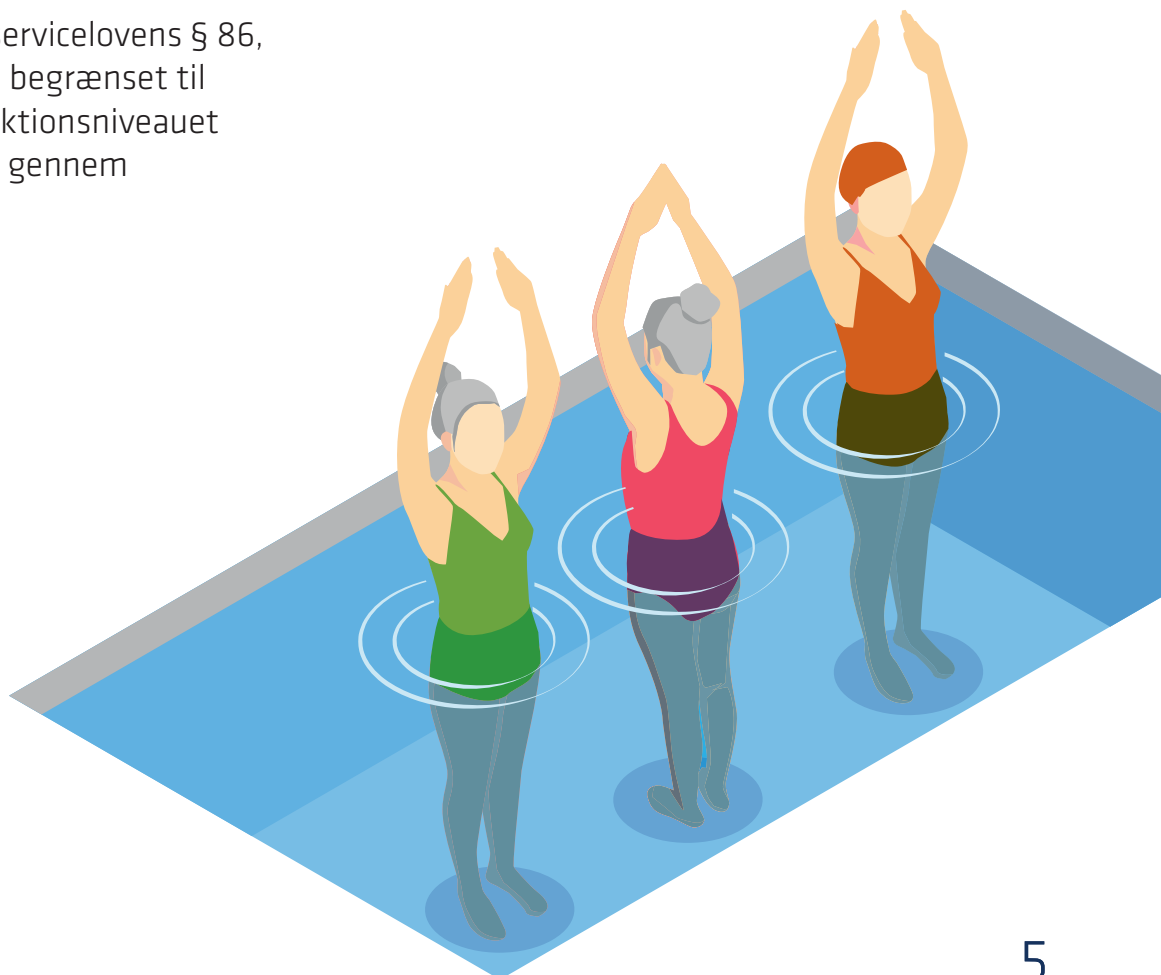
Genoptræning kan også bruges for at undgå vedvarende eller yderligere svækkelse og for at forebygge, at der opstår behov for øget hjælp. Derudover kan genoptræningsforløb også være med til at forebygge indlæggelser.

Træningen kan bestå af fysisk træning, færdighedstræning eller kognitiv træning.

Genoptræning efter servicelovens § 86, stk. 1, er tidsmæssigt begrænset til den periode, hvor funktionsniveauet fortsat kan forbedres gennem yderligere træning.

Hvis borgeren har behov for mere vedvarende træning, skal forløbet tilrettelægges, så målet med træningen også er at vedligeholde borgerens funktionsniveau efter servicelovens § 86, stk. 2.

Som leder eller medarbejder i hjemmeplejen eller på plejecentre kan du hjælpe borgeren med at kontakte kommunen og bede om en vurdering af et træningsforløb efter serviceloven. Derudover har hjemmeplejen eller plejecentret også pligt til på egen foranledning at kontakte kommunen, hvis borgerens funktionsniveau ændrer sig.

Vedligeholdelses- træning § 86, stk. 2

Kommunen skal tilbyde vedligeholdelsestræning til borgere, der har brug for en individuel træningsindsats for at kunne vedligeholde og fastholde fysiske eller psykiske færdigheder. Vedligeholdelsestræning kan også være relevant for borgere med kroniske sygdomme.

Mål og rammer

Husk at der skal sættes mål og klare rammer for rehabilitering og/eller træningsforløb, som borgeren så vidt muligt skal inddrages i. Sørg for at få fulgt løbende op på forløbet og borgerens funktionsevne, så træningen kan justeres systematisk undervejs.

Vidensdeling

Vidensdeling er vigtig, for at alle omkring borgeren kender til formål, status og udvikling i forbindelse med et rehabiliterings- eller træningsforløb. Derfor skal I huske at notere observationer i omsorgsjournalen og sikre, at alle omkring borgeren kan tilgå planen for rehabiliterings- eller træningsforløbet – også vikarer.

Koordinering og samarbejde

Tæt samarbejde mellem terapeuter og plejepersonale under hele forløbet er nødvendig, så I sikrer koordinering undervejs.

Det er særlig vigtigt i situationer, hvor et eksternt team bliver brugt til selve træningsforløbet, så jer, der står for den daglige pleje af borgeren, kender til rehabiliteringen eller genoptræningen og kan støtte op om den. Når I videregiver jeres viden og observationer, kan forløbet evalueres og effekten måles.

Ansvar og roller

Uanset hvordan man i kommunen vælger at organisere et rehabiliterings- eller træningsforløb, er det vigtigt, at alle kender deres ansvar og rolle.

Helhed

Vær opmærksom på, at de forskellige tilbud om rehabilitering, genoptræning og vedligeholdelsestræning er koordineret og tænkt sammen i en helhed, så borgeren kan blive så selvhjulpne som muligt.

STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED

Kontakt

Styrelsen for Patientsikkerhed

Tlf.: +45 7228 6600

E-mail: stps@stps.dk

www.stps.dk